

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy esz évre 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kvóta.

Az osztrák kormányban történt meglepetéssel, mely szerint Gautsch miniszterelnök helyett egész váratlanul más miniszterelnök jelent meg a politikai színpadon, a monarchia két állama közt való viszonyban mi sem változott és nem is szabad újabb nehézségnek felmerülni a fenforgó tárgyalásokban.

Korábban és később létezett ugyan végtelen nagy nehézség, mely lehetetlenné tette az Ausztria és Magyarország közt köendő kiegyezés tárgyalását az osztrák reichsrathban, sőt még a feltévést is, hogy azt esetleg elfogadják, de miután Magyarországnak is kiváló érdeke, hogy ez a szerződés végre létrejöjjön, érdekünkben áll, hogy az osztrák kormány valahára eredményeket tudjon felmutatni.

Magyarországra nézve a fődolog az a körülmény marad, hogy a már történt megállapodásokat az osztrák kormányváltozás ne érintse és hogy az új miniszterelnök ne lépjen fel oly követelésekkel, melyek előbb vagy utóbb válságot vonhatnak maga után és pedig nem az egyik vagy másik kormány, hanem egyáltalán a kiegyezés gondolatának válságát.

Ausztriában már tisztában vannak azzal, hogy Magyarországon nem is képzelhető más miniszterelnök, aki a kiegyezés létrejöttéért olyan garanciákat nyújthatna, mint báró Bánffy, ezért is volt a legelső feltételek egyike, melyeket úgy gróf Thunak, mint elődének el kellett fogadni, az, hogy érintetlenül fentartandók azok a szerződési pontozatok, melyek Bánffy és Badeni közt kötöttek.

Újabb időben azonban olyan sajtóhangokat lehet hallani, melyek állítólag jól értesült forrásból tudják jelenteni, hogy gróf Thun a kvótára nézve az osztrák pártokkal szemben oly ígéreteket tett és oly kötelezettségeket vállalt, vagyis hogy Ausztria-Magyarországgal szemben oly követeléseket akar emelni, melyek indokolatlan voltuknál fogva a valószínűtlenségek körébe tartoznak. Arról beszélnek, hogy Ausztria 38 százalékos kvótát akar Magyar-

országtól követelni. Magyarország 6 és fél százalékkal fizessen többet az eddiginél!

Eltekintve attól, hogy ez a hír éppen nem valószínű és már belső tartalmánál fogva is lehetetlenül hangzik, hogy ilyen ötlettel a magyar kormányhoz egyáltalán nem lehet fordulni és hogy báró Bánffy miniszterelnök e kérdésnek minden tárgyalását, hivatkozással a két kvotaküldöttség hozandó határozataira, kell hogy visszautasítsa.

A kvóta felett előbb az alkotmányos tényezők döntenek és semmikép sincs kizárva, hogy e tényezők — egyelőre olyan nem valószínű — megállapodásra jussanak, melyek sem az osztrák kormány kívánatának és ígéreteinek, sem a magyar kormány szándékainak meg nem felelnek.

Első tekintetre világos tehát, hogy határozott összegről, meghatározott kvótaszámról beszélni sem lehet és minden erre vonatkozó hír nem egyéb, mint üres és hiu koholmány.

Az azonban megdönthetetlen tény, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök a kiegyezés ügyében mindeddig rendkívül korrekten járt el és egy osztrák miniszterelnök kedvéért sem fog inkorrektiséget elkövetni.

A háromszéki vasut.

A „Brassó-Háromszéki h. é. vasut részvénytársaság”, melynek vonalát 1891. óta a magyar kir. államvasutak kezeli, 1896-iki mérlegébe néhány évi bótakarítás ezimén fölvev 8864 frt 79 krt, melyet mint „kétes költségeket” tartalékalapként kezel.

A M. Á. V. és a részvénytársaság közt 1891-ben kötött szerződés 3 pontja értelmében a rendes bótakarítási költségeket a M. Á. V. tartozott fedezni, míg a „vis maior”-ként fölvev rendkívüli esetekben — mint haboru, árviz, csuszamlás, rendkívüli hófúvás stb. — az okozott károkat a részvény-

társaság tartozott a maga költségein helyreállítani. A részvénytársaság mérlegében fölvev 8864 frt költséget a M. Á. V. sételmesnek találta s panaszt tett a fenti összegnek a mérlegbe való fölvétele ellen a kereskedelmi miniszter előtt. A kereskedelmi miniszter helyt adott a Magyar Állam Vasutak panaszának, emelvényben ki van emelve, hogy a 8864 frt több évi rendkívüli hófúvások következtében előállott károból szaporodott föl, s 66646 sz rendeletével elrendelte, hogy a mérlegből a 8864 frt töröltessék.

A részvénytársaság ezt a rendeletet sérelmesnek találta s panaszt tett miatta a közigazgatási bíróságnál. A panaszban felhozta, hogy rendkívüli hófúvások nem történtek, mert csak az tekinthető rendkívüli hófúvásnak, a mely a vasut üzemét többször s huzamosan megszünteti. Olyan hófúvások ugyanis, a melyek a vasut üzemét pár órára megakasztják, napirenden vannak s nem rendkívüliek. A miniszternek különben sincs joga a mérlegből a 8864 frtot mint tartalékalapot törölni, mert ez a részvénytársaság belügye; a részvénytársaság belügyeibe pedig a miniszter nem avatkozhatik. A részvénytársaság mindezek alapján annak hangoztatásával, hogy itt „vis maior” egyáltalán nem forog fenn, érdemi és alaki okokból a miniszter határozatának megsemmisítését kérte.

A közigazgatási bíróság a panaszt jelentéssel végett átküldte a kereskedelmi miniszteriumhoz, a melytől a kívánt jelentés nem sokára beérkezett s a közigazgatási bíróság Bornemissza Bertalan bíró előadása mellett Wekerle Sándor v. b. t. t. elnökelete alatt, a mai ülésen tárgyalás alá vehette.

A miniszter 5—6 ivre terjedő jelentésben mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a hófúvások rendkívüliek voltak, huzamosabb időre megakasztották az üzemet, s analog esetet is hoz föl. Másrészt elítéli a részvénytársaság abbéli eljárását, hogy több évig szó nélkül „kétes költségeket” ezimén tartalékalap gyanánt kezelte a szóban levő összeget. Minek hagyta a részvénytársaság főlhalmozódni e „kétes köveléseket”? Miért nem követelte azokat minden év-

TÁRCZA.

Helyes-e, szükséges-e a nők gymnasiális képzése?

(Folytatás.)

Hogy ez így van a férfira nézve, azt hiszem, senki sem vonja kétségbe és minden szülő, kinek fia legalább kísérletet tesz, hogy őt ilyen alapos, tudományosabb irányú nevelésben részesítse. De ha leányról van szó, mindjárt azt mondják nagyapáinkkal: „minek tanuljon? ugy sem lesz pap belőle!” Mintha a szellem és szellem közt némi különbségek léteznének. Mintha az a szellem, mely véletlenül nem férfi, hanem női testben él — más volna, mint szerencsésebb társa, ki férfi alakban nyert földi létet. Pedig a szellemi tehetségekre nézve egyenlő törvények uralkodnak férfi és nő között — és a mi a férfi műveltség elengedhetetlen kelléke, — nem tudom miként válnék az általmára a nőnek. A ki ilyent hiszen, úgy gondolom, a nőt vagy kevesebbnek tartja a férfival — vagy pedig: felsőbb lénynek gondolja. Tegyük fel, hogy az első eset áll fenn, tehát kevesebbnek kell lennie. Ez esetben azért nem kell a nőt gymn. nevelésben részesíteni, mert az ahhoz tartozó tanulmányok rá nézve föltötte neheznek,

vagyis — nem bírja meg azt a szellemi munkát, mi azokból reá háramlik.

Ezt a fölvetést azonban a mindennapi tapasztalás azonnal megczáfolja. A leányok mindenütt jobb tanulók aránylag a fiuknál, tehát a tanulás nem nehezebb nekik, mint azoknak. Hogy aztán a leányokra nézve a tanulás eredménye nem olyan, mint a fiuknál, annak nem az ő szellemi szegénységük az oka, hanem csupán a jelen nőnevelési rendszer, a mely a leányokkal a tanulást éppen akkor hagyatja félbe, mikor legszükségesebb volna tanulniok, mert legnagyobb fejlődésbe vannak lelki tehetségeik.

A mostani polgári, felső és felsőbb leányiskolák csak egy kis kóstolót nyújtanak az ismeretekből. Mindenből csak keveset, mintha a tudomány nem szellemi táplálék, hanem csak nyaláncság volna. És még, mikor e keveset adják is, megéreztetik a lányokkal, hogy ez is fölösleges nekik, a mivel aztán minden további szellemi fejlődésnek és komolyabb törekvésnek jó előre útját vágják.

Ha már a nevelés lényege ilyen fölületes, hogyan kívánhatjuk a fölműveltséggel elbocsátott fiatal leányoktól, hogy természetes hivatásukkal járó komolyabb jellemvonások: a háziasság, munkaszeretet, gondosság, takarékoság, egyszerűség, szerénység, türelem és sok-sok más „aprólékoság”, a melyek azonban csak egy igazi lelki műveltségnek lehetnek pompás virágai — kifejlődjének, a félig meddig megmunkált, de szép virágok magvaival csak gyéren behintett kertben, a női lélekben?

Ha ennyi és ilyen nevelés mellett mindezek az

említett erények kifejlődhethének a nőkben, akkor azt kellene hinnünk, hogy a nőben lakozó szellem magasabbrendű, mint a férfiakban élő lélek. Mert láthatjuk, hogy annyi tanulással, mint a mennyivel a nőt az iskolák ma az életbe kibocsátják, a férfiak legnagyobb része léha, járdataposó, semmi emberré válik és a nőtől, avval a csekély és fölületes neveléssel, a melynek befejezésül még egy kis külső mázat, illetet, modort és jó adag tetszelgést oltanak bele s azt várják, hogy legyen tökéletes feleség, jó anyja és a jövő nemzedék mintaképe. Szóval, fölteszik, hogy a nő felsőbb lény, a kinek fölannyi képzés is elég arra, hogy tökéletessé váljon.

De a tapasztalás ujra ellentmond, mert bizony, kevés kivétellel, a mai leányoknál ez a félig-meddig való kiképzés nagyon sajnálatos eredményeket mutat. Nem érdeklődnek a valódi szép és nemes ügyek iránt, csupán a fény, a külső csillogás, szép öltözetek, új ruhák, mulatságok, új meg új szórakozások foglalják el üres fejcsékeiket. Ha olvasnak, azt nem lelki szükségéből, tanulási vágyból teszik, csak unalomból, mert a konyha már komolyabb ügy annál, hogy fölületességükben örömmel foglalkozzanak vele s még végső szükségben, más szórakozás hiányában is, inkább egy érdekfeszítő ponyva regényhez fordulnak, hogy az időt valahogy agyonüssék, mint a házi ügyek intézéséhez. A kézimunkában halálosan kifáradnak és szemük csillogását féltik tőle. A pénz értékéről fogalmuk sincs, mert egy hatost megszerezni maguk emberségéből, nem bírnának, sőt ha egy-egy kiválik közülük s

ben a leszámolásokról? Ez is bizonyítja a miniszter szerint a kérés jogtalanságát. Az összegnek a mérlege tartalékalapként való fölvevését a miniszteri jelentés „mérleg manipuláció”-nak nevezi, a mely „furcsa világot vet a részvénytársaság pénzkészletére”. Végre — így szól a miniszteri jelentés — ha mindezeket meg is engedné, kifogásolja az ilyen ügyekben a közigazgatási bíróság illetékességét, mert szerinte konkrét esetek nélkül jogi képtelenség megállapítani, hogy valamely hófuvas rendes-e vagy nem. Konkrét eseteket gyűjteni pedig ilyen esetekben a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Ha tehát a közigazgatási bíróság kimondaná ez ügyben az illetékességet, ennek kiszámíthatatlan veszedelmes következményei lennének.

A miniszter jelentésének fölolvása után Wekerle elnök zárt ülést rendelt.

A zárt ülésben hosszas és zajos vita után határozatot hozott a bizottság, a határozatot a nyílt tárgyalás újból való megnyitása után Wekerle v. b. t. t. a következőkben hirdette ki:

A bíróság a panasz azon részét, melyben a részvénytársaság kéri, hogy a rá nézve sérelmes miniszteri rendelet töröltesse, nem tartja hatáskörébe tartozónak; ellenben hatáskörébe tartozónak tartja annak megítélését, hogy a hófuvas rendes-e vagy nem. Mivel azonban Dániel báró kereskedelmi miniszter hatásköri kifogást tett, az ügyet függőben artja s erről a kereskedelmi minisztert átiratilag értesíti.

Jubilearis közgyűlés.

K.-Vásárhelyt, 1898. márcz. 14.

Háromszék arany kalászt ringa ó rónán a közgazdaság, ipar és kereskedelem fejlesztésére alakult első takarékpénztár tartotta hó 13-án 25 éves fennállási ünnepélyét. A ki ismerte és ismeri Kézdi-Vásárhely huszonöt év előtti kereskedelmét a szomszédos tartományokban, nagy kiterjedésű iparezkeinek kivételét Romániába, az átláthatja, mily fontos szolgálatot tettek azok a székelyföld iparának, kereskedelmének, kik e pénzintézetet 1873-ban megalkották. A kezdeményező Fejér Lukács kereskedő már nem él, de ott lebegett áldó szelleme most is és örömmel láthatta, hogy a még élő első munkatársak a hozzájuk csatlakozott új erővel együtt, mily szép virágzásra jutatták ez intézetet. Nem csak K.-Vásárhely volt tehát ez ünnepély, hanem egész Háromszéké, mert ez intézet volt szülőanyja a később létesített más hasonló pénzügyintézeteknek. Habár anyagi javak, kellő mennyiségű pénzek felett teljesen rendelkeztek, birtokosaink az új eszmétől annyira idegenkedtek, hogy a kibocsátott 800 drb 40 frtos részvényből alig 200 darabot lehetett a helyi piacon értékesíteni. Nem úgy van ma már egy-

dolgozni, keresni tud és akar — fölényesen bigyesztik fel rózsás ajkukat, hogy: azért a pénzért érdemes magát fárasztani? — Így a takarékoságról sincs fogalmuk. Anyagi helyzetüket mérlegelni nem bírják s igényeik azt rendesen túlszárnyalva — az anyagi romlás csiráját hordják magukban.

Milyen más volna e kép, ha a nők is a serdülő kor és első ifjuság éveit nem olyan felületes iskolákban töltönnék el, mint a mostani nőnevelő intézetek — hanem minden megkülönböztetés nélkül tanulnának mindent, úgy, mint a fiúk!

Idéjében gyökeret vernének lelkükben az életre szükséges komolyabb hajlamok. És még a mostani rendszer mellett is 18 éves korára már befejeződnék szellemi kiképzése és még mindig elég ideje volna a leányos örömeire s szórakozásokra, hogy finom és nyugodt kedélye a kellő vidámságot se nélkülözze. És ha eddigi házi nevelésében lassanként jó szokások által élő volt készítve a házi teendők iránti érdeklődésre, olyan alapos tudással és oly képzett tehetségekkel gyerekként lesz neki a gazdaszonykodás, a miért sokan még ma is a nők szellemi kiképzését mellőzni kívánják, mintha az cél volna, nem pedig később még könnyebben megszerezhető eszköz a boldogulásra.

(Vége köv.)

egy új bank felállításánál, hanem rendesen redukálni kell az aláírt részvények számát, hogy több felé juthasson.

Az üttörő e pénzintézet volt s méltó tehát azon elismerés, melyben a derék igazgatóságot nem csak a részvényesek közgyűlése, hanem a rokon pénzintézetek küldöttsége, a helyi human intézetek is részesíték.

A háromszék megyei takarékpénztárt Deák András és Bogdán Flórián igazgatók, a kovásznai Szöcs Boldizsár és az aleskít Hodor András vezérigazgatók képviselték. Átiratban a budapesti egyesült takarékpénztár, az „Erzsébet” árvaleányház, „Stephanie” menedékház, „Rudolf” kórház, „Vöröskereszt” egyleti választmány. Benke Gyula országgyűlési képviselő és a helybeli kereskedő ifjak társulata fejezték ki üdv- és szerencsekívánataikat.

Az érdemekben megőszült tiszteletes Székely János ev. ref. pap vezette ezuttal is a közgyűlést, 25-ikszor hallatva szívből jövő szívhez szóló elnöki megnyitóját. Az igazgatóság évi jelentését Jakab István vezérigazgató terjesztette elő s a jegyzői tollat Kovács István t. p. igazgató hordozta, kik mindketten, már 25 év óta viselik szintén fontos tisztségeket.

Az évi zármérleg számlák, felosztások Benke Gyula főkönyvelő érdemeit hirdetik, ki nem csak itt, hanem más egyesületi pénztáraknál is a tiszta számadások összeállításának önzetlen vezetője, utmutatója.

Az igazgatóság által egy létesítendő polgári leányiskola alapjára javaslatba hozott 5000 frt alapítvány méltó megőrkítése volt ez intézet 25 évi működésének, mit a részvényesek egyhangulag és lelkesedéssel sankezionáltak. A részvényesek elismerését, háláját Dr. Bánffy Zsigmond, Török Andor és Nagy Károly tolmácsolták. A felügyelő bizottság régi tagjai 3 évre újból meg lettek választva.

Nem feledkezett meg a közgyűlés rétyi Antos János ó méltóságáról, ki e takarékpénztár létesülésének nem csak szellemi vezére, hanem anyagi támogatója is volt s így a székeység testvéri szeretetét, örökhálóját és tiszteletét biztosította magának.

A szép rendben lefolyt közgyűlés után este 7. órakor a takarékpénztár tulajdonát képező Nemzeti szállóban díszes közvacsora volt, melyen nem csak a részvényesek nagy számban vettek részt, hanem ott láttuk a kir. törvényszék, kir. járásbírásg, közjegyzőség s más testületek képviselőit, különböző tanintézetek igazgatóságát, a társintézetek küldöttségét, a takarékpénztár igazgatóságát és tisztviselőit. A pompás vacsorát kitűnő hangulatban élvezetes pohárköszöntők fűszerezték, 60 tagú társaságból mintegy 40 pohárköszöntő hangzott el 20 egyéntől. Először is Székely János ref. pap, igazgatósági elnök a részvényeseket Bartók Károly az igazgatóságot, Kovács István Antos Jánost, Fejér Károly bíró az igazgatóságot, Dr. Sinkovics Ottó Potsa József meggyék közszeretében álló főispánját, Török Balint a vendégeket, id. Török Sándor szeszgyáros az ipar, közgazdaság és kereskedelem felvirágzását, M. Székely János a buzgó tisztviselői kart, Deák András a társtestületek nevében az igazgatóságot, Lőrinc Béla Jakab István vezérigazgatót, Fejér Károly Székely János elnök-igazgatót, Bartók Károly Benke Gyula főkönyvelőt, Nagy Károly Kovács Istvánt a 25 éves mult állandó jegyzőjét, Balló László id. Benke Sándort, mint a munka és erény példányképét, Ambrus Albert Török Balintot mint 25 éves felügyelő bizottsági elnököt, Czibalmos Ferencz Nagy I. Lázár pénztárost és Benke Pál s. könyvelőt, Török A. a betevő és kivevő közönséget, Jakab István a kisegítő takarékpénztár igazgatóságát, Nagy Lázár Török Sándort és a fiatalaságot, Kovács István a tanügy képviselőit. Nagy Károly K. Csizsár Józsefet, mint az árvaház bőkezű első k.-vásárhelyi meczenását, Balló László Kovács Jánost, Nagy Dénest, és Kiss Lajos telekkönyvvezetőt, Kovács István Bodor Ferencz helyettes közjegyzőt, M. Székely János Fejér Antal kereskedőt, igazgatósági tagot s az ifjuság társulatának elnökét, Baló László Welnreiter Györgyöt és Dávid Istvánt, Kovács István Ifj. Kupán Józsefet.

Igy folyt tovább szakadatlan hosszú sorban kedélyesen a késő éjjeli órákig vig zene mellett a lakoma.

Ama közhasznú munkásság elismerő ünnepe volt ez, melyet egy negyed század becsületes munkájával érdemelt ki városunkban e derék pénzintézet igazgatósága és tisztikara. Alkotásaik állandóan hirdetni fogják, hogy a behozott idegen pénzzel kitarására, szorgalomra takarékoságra taníták e népet

A ki igyekezetes, munkás és becsületes volt, a biztos hitel által fokozatosan munkálhatta családja javát és boldogságát. A betéti osztály 865.717 frt 47 krja és azon körülmény, hogy az idegen helyt volt 600 drb részvényből csak 134 drb van első tulajdonosa kezében, 433 e városon és 233 már a vidéki birtokosság kezében van, eléggé bizonyítja a haladást és takarékoságot.

A befektetett 32 ezer frt alapítvány egy épületében biztosítva van a részvénytársaságnak, a többi mind felesleg szintén. A busás osztalék és tartaléktőke évenkénti hathatós növelésén kívül, hogy a kultúra, iparra, kereskedelemre és közegészségügyre is fölös összeget juttatott, csak azt bizonyítja, hogy a részvénytársaság igazgatósága és tisztikara hivatása magaslatán áll.

Mai napság nem elég a hazafissággal dicsekedni, hanem tettekkel kell bebizonyítani, hogy a husos fazékból nem csak a körülállóknek, hanem minden értelmes felebarátnak juttatni kell.

A ki csak megáért élt, mástól minden elvett, elhunytával még emléke is megsemmisül — s életében is csak látszólagosan kíséri Isten áldása.

De, ki a polgári erényeket, hazafisságot némes tettek által bizonyította, emléke örökké dicsfényben ragyog és közszeretében él.

Eddig ilyen volt a takarékpénztár 25 évi élete s legyen ezután még dicsőbb.

A kézdi-vásárhelyi jótékony Nőegylet által rendezendő társasestélyek szükségességéről és céljáról.

Az 1898. márczius 9-én megtartott első társasestély alkalmával felolvasta: Kics Jenő polg. isk. tanár.

(Folytatás.)

Az Albina, a Liga s a szászoknál más szövetkezeti alapon létre jött intézmények mind egy-egy szerves társasélet kifejeződései. Az albina A román faj részéről már messze menő politikai akció, életerős összetartás műve. Olesó pénzhez juttatni a román fajt sajátos egyedi érdekeiből kifolyólag. Olesó pénz birtokába juttatni a székely népet is, hogy annak tervszerűen gazdálkodása után az adósság sulya alatt összerokadt földbirtokokra rátehesse a kezét, nem szép ez! Nagyon jól tudja az Albina, hogy kié a föld, azé az ország. S mi ezt, az évszázadokon keresztül meghányt, vetett s az összetartás hiánya miatt megviselt székely faj, a fajszertet fennek hirdető lobogó tűzőnél nézzük a nélkül, hogy ezzel szemben észbe juttat valakinek, hogy valamelyes társadalmi akció fejtsen ki, de hogyan is? Nálunk nincs társadalmi együttérzés, csak akkor, ha ideg-rendszerünket feligató háborúba kell mennünk; a békés idők fegyvereit inkább önmagunk felé fordítjuk. Nincs társadalmi közszellemünk. Nem szűgyen ez? Nem fut arcunkba a vér ennek a tudatában?

Nálunk a társadalom csak akkor jelenik meg, akkor ad, mint társadalom, életjelt magáról, ha bálozik — táncolni kell! — Vigyázzunk, hogy rajtunk székelyeken is a prűsők meséje meg ne valósuljon.

Ezzel talán el is érkeztem a nőegylet által rendezendő társas estélyek célja szükségességének igazolásáig. Szükségünk van a társasestélyekben megnyilatkozó társadalmi gőczokra azért, hogy kiforralhassuk azon irányeszméket, társadalmi életelveket, melyeket gyermek- és növelésünknek alapul elfogadhatunk, s hogy a társadalmi együttérzést s az elhanyagolt fajszertetet, társadalmi közös érdekeinket együtt, munkálkodásunk célját egyes felolvasások tűzőnél megvilágíthassuk.

Szükségünk van a gőczpont melegére, áldások működésére azért, hogy társadalmi életünkben felszínre kerülő ellentétes törekvések ott elsimuljanak, hogy a társadalom egyedi ömágokkal szemben tartozó kötelességeire ébresztessenek, időközökben foglalkozhassunk azon társadalmi mozgalmakkal, a melyről minden egyednek pozitív tudomást kell szerezni, hogy saját eljárásainkat viselkedésünkben, a közgygyvel szemben tanúsított eljárásainkban, divatüzésben, egészségi, társadalmi szempontból észszerűen bírálhassuk, hogy így a nagy többség által elfogadott és ennek alapján megvalósulásra érdemes életelvek igazi tudással, a maguk tisztaságukban valósulhassanak meg.

En hiszem, hogy nagy idő kell ahhoz, hogy ez a társasestélyek számára már a haladó korszolem által megjelölt, csekélységem által is említett ezélok megvalósítsanak. Azt meg tudom, hogy ma éppenséggel nem igényli társadalmi életünk az effajta társasestélyek összehozását nem azért, mint ha nem volna szükség rá vagy nem képezné köz-igény, közszükség tárgyát, hanem csak azért, mert szokatlan valami s mert szokatlan, nem bir akkora vonzerővel, hogy üres időnkől egy-két órát ezek meghallgatására is nagyobb számban férfiak úgy, mint nőink feláldozzanak. De azért ne csüggedjen a jótekonny regényt — nyerjen meg alkalmas erőket egy-egy közérdekű felolvasás megtartására, rendezzen minél gyakrabban társasestélyeket; csinálja azt minden ceremónia nélkül, mondjuk kéthetenkint egy alkalmas este 8-tól 10 óráig.

A nők hozzanak női kézi munkát, a férfiak, ha úgy tetszik a háttérben kvaterkázhatnak. Felolvasás előtt, után hol a megejtett, hol a megejtendő felolvasás tárgyról stb. diskurálhatunk. Így aztán csak megkészi az a közhangulat, mely maga fogja igényelni a társasestélyek rendszeres megtartását s el fog érkezni az az idő, midőn a belépti díjakat eltöröljük. Annak a társasestélyek összehozásánál úgy sincs nagy értelme.

Nagyobb haszon az, ha jó a társadalmi közszellem s a társadalom minden rétegében az egészséges életelvk kifejlesztéséhez és kifejlesztéséhez hozzájárulhatunk, mintha az eddigénél több alkalommal befolyó 20—20 krral, mondom az eddigénél 40-nél több szegényt felsegélünk, — mert a rendszeresen vezetett társasestélyeknek már magában is az a hivatásuk, hogy az ediginél kevesebb szegény lehessen közöttünk. Igen tehát, hölgyeim és uraim, az is ezé, hogy jótekonny beavatkozással a nyomort megelőzzük. Mert hát jegyezzük meg, hogy a mai társadalmi élet a maga divatjával nagyvási, betegségével a nyomort is, az inséget önmaga termeli; ennek kell az útját állani, hogy nehogy ez a betegség, ha reánk talán nem is, de gyermekeinkre kiterjedjen.

Engem, midőn saját fajom nyomorultjait látom koldusbotra jutva, mindig bizonyos keserűség érzete hat meg s arra a bízár társadalomra gondolok, a mely nem tudta ez elesőben levő embert bukásában megakadályozni, mert ezen elbukott egyénekkel mindig egy-egy leveles galy szakad le a székelly társadalmi élet már is nagyon megrikult, hajdan terebélyes koronájáról s nem tudom, a lehullott száradt galyat sajnáljam-e jobban vagy a fát, melynek koronája egyre ritkul.

(Vége következik.)

Ujdonságok.

— **Tavaszi első napja.** A közönséges életben március 19-dikét tartjuk a kikelet első napjának, jóllehet a csillagászati naptár ezt március 21-re állapítja meg. Ekkor fordul meg a nap s ekkor van az éj-nap egyenlőség. Az idén a tavasz ugyancsak nem akar megkezdődni, mert még eddig nem igen volt éjszaka, melyen jó kemény fagy ne lett volna. Természetesen a téli fagy még nem engedett fel s így végetézióról még szó sem lehet, valamint még azt sem lehet tudni, hogy gazdasági szempontból minő kilátásaink lehetnek jövőre. A mit eddig láthatunk, az szerfelett siralmas. Tán soha egy évben sem voltak oly győnge vetések, mint az idén s ha a hideg szelek uralkodnak s eső nem lesz, méltán félhetünk attól, hogy megismétlődik a múlt évi rossz termés.

— **A kézdívásárhelyi „Kereskedő-ifjak Társulata”** áthatva a hazafiúi érzületől, a nagy márciusi napok felszázados évfordulóját saját helyiségében ünnepli meg e hó 20-án (ma vasárnap), a következő műsorral: felolvas: Vajna Károly ur, szaval: Ambrus Róza k. a., éneknégyes: Jancsó Irén, Jancsó Vilma, Novák Teréz és Vargha Irén kisaszonnyoktól, Czimbalmom játszik: Wértán István ur. Erre a kiválóan érdekesnek ígérkező estélyre a társulat egyszerű meghívókat bocsátott ki, a melyen nincs jelezve a belépti díj, minthogy nem is szedetik, ezt csak tájékoztatásul hozzuk köztudomásra. Minthogy pedig a meghívók száma nagyon csekély volt, minden igénylőnek nem jutván, éppen azért ez

uton tekintsek magukat meghívottaknak mindazok kik vagy tévedésből vagy pedig a meghívó hiánya miatt nem kaptak.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Deák Imre kovásznai kir. járásbírói segédtelekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a X. fizetési osztály 3-dik fokozatába telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Üdvözlő távirat.** Benke Gyula ur, városunk országgyűlési képviselője március 15-én táviratot intézett a közönséghez, mely a délutáni ünnepély alatt felolvastott. Ezen szép hazafias távirat szövege ez: „Midőn Kézdívásárhely város közönsége ma a szent szabadság születés napjának ötven éves jubileumát ünnepli, szívben lélekben, esatlakozni kívánok a város polgárainak öröméhez és a távolból azt óhajtom, hogy a nemzet drágán szerzett szabadságát a hős székelly nemzet örökké megőrizze és koronás királya iránt hűségünkben és hazánkban mindig előbb járjon. Mindnyájatokat szívélyesen üdvözlök. Benke.”

— **Az 1848—49-diki szabadságharc** számban megapadt kisdéd gárdája egyre fogy. A napokban hunyt el K.-Vásárhelyi Sepsibesenyői Kővér Mihály honvéd főhadnagy. Utolsó óhaja szerint születési földjén Seps-Besenyőn temették el. Egész életén át alig volt beteg — a legutóbbi időig acélozott, edzett szervezete dacolt a nagy idővel. Nyolcz útközben vett részt. — Ott volt Segesvárnál egyik szemtanu Petőfi elesésénél. Mindig nagy lelkesültséggel említé a nagy napok dicső emlékeit. — Bem apó Petőfi viselkedéseit. De hát az idő eljárt. Az öreg ur a telet már betegséggel töltötte, 76 év sulya minderegyre jobban válára nehezült. Nem sokáig élvezve jól megérdemelt nyugdíját, végelgyűlésben szépen elaludt. Sokáig volt falujának bírája, előjárója. Hiába ápolta gondos kezekkel szeretettel leánya s veje Babos Imre, ki városunkban közszeretben álló posta s-tiszt az öreg ur nem érte meg március 15-én, hogy szíve még egyszer az élőkkel feldobogjon. A bágyadt szemek becsukódtak. Leányán, fián, vején, unokáján kívül még számos rokon ismerős kegyelettel emlékszik vissza reá.

— **Legujabb az amerikai here ellen.** Azon magkereskedők, kik elárasztották hazánkat amerikai luczerna- és lóheremaggal, ellentétbe jutottak végre kormányunkkal is. Ugyanis a földmívelési miniszternek 1894. eln. szám alatt tegnap kelt rendelete érkezett az állami magvizsgáló állomásokhoz, melyben ezeknek meghagyják, hogy tartózkodjanak az amerikai luczerna- és lóheremagleplombozásától. és így jóváhagyta a miniszter a magvizsgáló állomások az eljárását, mely szerint az amerikai here-mag ólomzárólását eddig is visszautasították. Azon körülményből pedig, hogy a magyar kormány szükségesnek látta az amerikai heremagot az állami ólomzárólástól eltiltani, világosan kitűnik, mily alapos jogosultsága volt azon mozgalomnak, melyet egy a budapesti állami magvizsgáló állomás, mint az országos magyar gazdasági egyesület, de különösen Mauthner Ödön magnagykereskedő cég indított az amerikai lóhere és luczerna ellen. E törekvésében Mauthner nem tántorította el magát sem a többi magkereskedő egy részének (Haldek, Deutsch, Frommer) nyíltéri nyilatkozatai, sem a száz és százazekre menő szépitgetést és támadást tartalmazó körleveleik által. Kíváncsok, hogy a főntemlített rendeletnek meg legyen az üdvös hatása és ugy-szólván kötelessége minden tisztességes és hazafias kereskedőnek, hogy kivége a maga részét abból a küzdelemből, mely a veszedelmes és káros amerikai luczerna és lóhere ellen irányul.

— **Teljes üzletfelosztás miatt** rendkívüli alkalom nyílik ékszerek, arany- és ezüst áruk, órák bámulatos olesó beszerzésére a 30 év óta Budapesten, Kossuth Lajos utca 17. sz. alatt fennálló Benedek Gábor és Testvére ékszerész- és órácségnél. A legdivatosabb ékszerek, ezüstáruk, gyertyatartók, girandolok, tálak, kávés- és teás-készletek, mind 13 próbás ezüsből, továbbá valódi svájci órák minden elfogadható áron adatnak el. Ezüst evőeszközök grammja 5 és fél kr., teljes 12 személynék való evőkészletek börtokban 150 ft és feljebb.

— **A csuzos és köszvényes bántalmakban** szenvedőkre nagyon érdekes a Dr. Johnsen-féle kenőcs leírása, melyet mindenki, ki címét a Zoltán-

féle gyógyszerárnak (Budapest, Széchenyitér) megküldi, ingyen kapja. E szer használatával elkerülhetők még a gyógyfürdők is, mert hatása oly kitűnő, hogy a legmakacsabb bajt is biztosan orvosolja.

— **Új könyv.** Ismeretes dolog, hogy Rákosi Jakab ur egy új könyvvel szándékozik a világot meglepni. A kit a türelmetlenség bánt, megnyugtathatjuk, hogy e könyv a megrendelőnek április 20-án el fog küldetni.

— **A gazdaközönség** figyelmét felhívjuk a Sipőcz István pécsi gyógyszerész által labdaes alakban készített egérméregre, mely biztosan kipusztítja az elszaporodott mezei egereket. Több év óta számos uradalom, gazdaság, község a legjobb sikerrel használja. Egy postacsomagot (circa 5 kgr.) 3 ftért, 100 kgrt 45 ftért küld Sipőcz István gyógyszerész Pécsen. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdot 1—3 kgr. (10—20 ezer labdaes) okvetlen kipusztít.

Szerkesztő üzenet.

Schul Sámuel urnak. Jövő számunkban közöljük.

Nyíltér*)

Megjasszonyruha-selem

14 ft 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint — a legdivatosabb szövés, ssin és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultával küldünk.

Henneberg G. selyemgyárai és k. udvari szállító) Zúricba

Magyar levelezésnél Svájcba kataseros levélbéllyeg ragasztandó.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tag-szagattatásnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*) Egróvat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk

HIRDETÉSEK.

Alapítva 1878.

Specialista
és sérvekötőkben

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom!

Kituntette Brüsszel 1893. aranyéremmel és díszokmányval.

Keleti-féle sérvekötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legfőbb letesebb ezen nemben, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és eltávolítja cél-szerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvekötők hiányait.

Keleti-féle gumm sérvekötő idomítható pe-lottával, szarvasbőrvedővel és biztonsági övvel.

Árak: egyoldalú 6 ft kétoldalú 12 ft

Készülnek ezenkívül: mulábak, műkezek, egyenestartók (Heising-féle rendszer) orthopédiai fűzők, haskötők, görcsérhárisnyák és mindenféle gummiárak.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl

KELETI J.
orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyáros
BUDAPESTEN.

IV., Koronaherczégutca 17.
Sebészeti műszergyár:

IV., Rostélyutca 15.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
(28 3—10)

Sz. 70—1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenelközhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 598. p. számú végzése következtében Zajzon Lázár ügyvéd által képviselt kézdivásárhelyi takarékpénztár járára alcsenátóni Domokos Tamás és társa ellen ötszáz forint — krajezár s jár. erejéig 1898. évi Január hó 17-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján foglalt és 1190 frtra becsült lovak, ökrök és kocsiból (ruganyos) álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíró 598—1898. számú végzése 54 1—1

folytán 500 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Január hó 15 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 54 frt 92 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Alcsenátónba a község házánál leendő eszközölésére 1898. évi Március hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi Márcz. hó 14-ik napján.

Kakucsi Ádám,
kir. bir. végrehajtó.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közön ség szives tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műve letet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 48—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Haszonbéri árverés.

Folyó hó 25-én nyilvános árverés után a gróf Mikes család tulajdonát képező vendéglő Bükszádon az országot mellett, italmérési joggal, folyó évi június hó 1-től számítandó három egymásután következő évre fog a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni. Az árverés a fentírt napon reggel 9 órakor fog a bükszádi üvegyár irodájában megtartatni, hol időközben a szerződés feltételei is megtudhatók. Kikiáltási ár 250 frt, bánatpénz 25 frt.

Gróf Mikes Benedek örökösei
üvegyár igazgatósága Bükszádon.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszekek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lőszór és tengerifü matrácok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 32 rugós matráczezel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

(88 39—100)

1.000,000**Korona****Egy millió****nyerhető.**

A 2-ik magy. kir. szab.
osztálysorsjáték
50.000 nyereményé-
nek jegyzéke.

A játéktér 9 §-a szerint a leg-
nagyobb nyeremény

1.000,000 Korona
Egy millió

A nyeremények következőleg
vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona.
1 á	600.000
1 "	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200 170 130
	100, 80, 40 kor.
50.000 nyer. és jutalom	13.160.000 KOT. ért.
melyek hat osztályban kisorsoltatnak	

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játéktér 9 §-a szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig:

100.000 50.000

eredeti sorsjegy

pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a melléte álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész " eredeti sorsjegy 6 frt — kr
Fél " " " 3 frt — kr
Negyed " " " 1 frt 50 kr.
Nyolcad " " " 0 frt 75 kr.

Az összegnek postautalványon való vételé után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzáskor érvényesül. Kíváncsi utánvéttel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után verőnk azonnal megkapják az eredeti húzási lejegyzetet.

Gyakran ezeket kockáztatnak ismerés vala latokba, a midőn a kilitásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennélfogva kockázassunk egy sorsjegy vételével annyira oly esélyt összegyet, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelmeny ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. év március 30-ig

hozzánk beküldeni.

FEHÉRLAJOS és TÁRSA

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.

BUDAPEST,

Gizella-tér 5. szám.

Haszonbéri hirdetés.

Folyó hó 25-én nyilvános árverés után a gróf Mikes család tulajdonát képező Bálványos fürdői vendéglő italmérési joggal és az összes hozzá tartozó melléképületekkel, fürdőkkel stb.-vel együtt három egymásután következő nyári időnyre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik. Az árverés a fentírt napon reggel 9 órakor fog a bükszádi üvegyár irodájában megtartatni. Kikiáltási ár 250 frt, bánatpénz 25 frt. Bővebb felvilágosítással szolgál a gróf Mikes Benedek örökösei üvegyár igazgatósága Bükszádon.

Hirdetések

lapunk

kiadóhivatalában

felvételnek

1898.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzenweite: 15—20 cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrásy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég esak is olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával s a Mauthner névvel jelezve úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

18 12—17